

Marina Abramović

Çocukluk ve ilkençliđi

Eski Yugoslavya'da savaş kahramanı devrimci bir anne babanın iki çocuğundan biri olarak 30 Kasım 1946'da Belgrad'da dünyaya gelen Marina Abramović , ailesinin devrim sonrası yeni cumhuriyet düzenindeki öncelikli konumu sebebiyle maddi ve kültürel olarak ayrıcalıklı bir çocukluk geçirmiştir. Doğumundan itibaren sıklıkla hasta olması ve ebeveynlerinin meşgul yaşamı sebebiyle altı yaşına kadar büyükannesi tarafından büyütölen Abramović , Balkan coğrafyasının zengin kültürel mirası, dini ve ruhani inanışlarıyla büyükannesinin yanında tanışmıştır. İlkeneçlik yıllarında almaya başladığı sanat dersleriyle boya dışında malzemelerle ve kesme, yakma gibi kontrol edilemez doğal fiziksel süreçleri kullanarak sanat eserleri ortaya çıkarmak üzerine sanatsal prensiplerini şekillendirecek düşünceler geliştirir.

Eđitimi

1965'te Belgrad Güzel Sanatlar Akademisi'ne giren Abramović , burada şiddet ve hareket gibi elle tutulamaz etmenleri tuval üzerinde canlandırmak üzere denemeler yapmaya başlar. Bu dönemde toplumdaki eşitsizliğe karşı düzenlenen öğrenci eylemlerine de katılan Abramović , açılmasına izin verilen Öğrenci Kültür Merkezi'nde yaşam ve sanatı bir araya getirmek üzere yapılan sanatsal çalışmaların aktif bir katılımcısı olur. Fikirlerine yakınlık duyduğu bir sanatçı grubuyla Kazimir Malevich, Marcel Duchamp gibi öncü figürlerin yanı sıra aynı dönemde İtalya'da ortaya çıkan Arte Povera, Amerika'da üretilen kavramsal sanat ve Alman sanatçı ve eğitimci Joseph Beuys'ün geliştirdiği sosyal/mistik sanat üzerine araştırmalar yapar. Aynı zamanda Abramović , dünyanın geri kalanında gerçekleşen sanatsal gelişmeleri takip etmek amacıyla evine yerleştirdiği siyah bir posta kutusu üzerinden önemli müze ve galerilerle iletişim kurmaya başlar.

Sanat kariyeri ve performans sanatı

1971 senesinde sanatçı arkadaşı tarafından rulo bantla tüm vücudunun sarılmasıyla doğaçlama biçimde ilk performansını gerçekleştiren Abramović , bundan sonraki çalışmalarında ses, hareket ve ziyaretçi katılımını gittikçe artan biçimde kullanmaya başlar. 1972'de Edinburgh Festivali'ne davet edilir ve ikonik **Rhythm 10** (1973) performansını, aralarında Joseph Beuys'un da olduğu bir izleyici grubunun önünde gerçekleştirir. Aynı dönemde Belgrad'da sanat eğitimliliğine de başlar. Bedenini izleyicilerin kontrolüne bıraktığı **Rhythm 0** (1974), gene aynı sene gerçekleştirdiği **Rhythm 2** ve **Rhythm 5** gibi bedensel kontrol ve kontrolsüzlük üzerine odaklanan performanslarıyla Yugoslavya ve Avrupa'nın geri kalanında gittikçe artan biçimde tanınmaya başlar.

Ulay (1975 - 1988)

1970'li yılların ortasında bir televizyon programına katılmak üzere davet edildiği Amsterdam'da tanıştığı Ulay adıyla bilinen Alman sanatçı Uwe Laysiepen ile başlayan kişisel ve sanatsal ilişkisi, hem Abramović hem de Ulay'ın üretimleri açısından bir dönüm noktası teşkil eder. Sonraki senelerde Avrupa'nın çeşitli yerlerinde beden ve çevre ilişkisi üzerine radikal performanslar gerçekleştirirler. Kişisel ilişkilerini kavramsallaştırarak performanslarına taşıdıkları bu üretken ilişki, sergi alanında çıplak bedenlerini şiddetle çarpıştırdıkları **Relation in Space** (1976), aynı nefesi paylaştırdıkları **Breathing In / Breathing Out** (1977) ve bir sanat kurumunun girişini çıplak bedenleriyle "zorlaştırdıkları" **Imponderabilia** (1977) gibi ikonik performanslar ortaya çıkarır. İkili, Avrupa'da farklı sanat alanlarında ruhsal ve bedensel limitlerini zorlayarak ortaya

çıkardıkları performanslardan sonra 1980 senesinde devlet izniyle Aborijinlerle bir çalışma yapmak üzere Avustralya'ya giderler. Aborijinlerin mistik ve yaşam pratiklerinden çok etkilenen Abramović, ruh, doğa ve beden üzerine yeni keşiflerde bulunurlar ve bu prensipleri performanslarına dahil ederler; Abramović'in zamanı yavaşlatmak ve bedenini disiplin altına almak üzerine geliştirdiği pratikler çetin çöl şartlarıyla zenginleşir. 1988 senesinde kişisel ve yaratıcı ortaklıklarını bitirme kararı alan Abramović ve Ulay, bu bitişi **The Lovers** adını verdikleri ve video kayıt altına alınan büyük bir performansla ölümsüzleştirirler. Çin Seddi üzerinde iki karşıt yönden 90 gün boyunca birbirine doğru yürüyen çift, orta noktada buluştuklarında ortaklıklarına son verirler.

Solo kariyeri, Marina Abramović Metodu ve MAI

Ulay ile kişisel ve yaratıcı ortaklığına son veren Abramović, gittikçe artan bir yoğunlukla ruhani olguları eserlerine dahil eder ve *quartz* ve kristal gibi yarı değerli, enerji veren taşlar ile çalışmaya başlar. Kariyerinin bu döneminde eski çalışmalarının video ve fotoğraf dokümantasyonlarından bir arşiv oluşturmaya başlayan Abramović, sanat eğitmenliği tecrübelerini de kullanarak izleyicileri farklı tecrübeler yaşamaya davet eden katılımcı performans projeleri üretmeye devam eder. 1997 Venedik Bienali'nde sergi alanının bodrum katında hayvan kemiklerini durmaksızın temizlediği ve doğduğu coğrafyanın yaşadığı zorluklar için bir ağıt niteliği taşıyan **Balkan Baroque** performansı Altın Aslan Ödülü'nü alır ve 2000'li yıllarda New York'a taşınır. 2002'de Sean Kelly Gallery'de galeri alanını terk etmeksizin tüm yaşamsal ihtiyaçlarını sergi alanında gidererek gerçekleştirdiği 12 günlük performansı **The House with the Ocean View**, sanatçının objesi olmayan ve ziyaretçilerin katılımıyla tamamlanan sanat çalışmalarına dair bir mihenk taşı teşkil eder. Burada izleyicinin beklentileri, merakı ve enerjisiyle birebir ilişki kuran Abramović, New York'ta bulunan Guggenheim Müzesi'nde yedi farklı performans eserini yeniden icra edeceği **Seven Easy Pieces** ile tanınırlığını ve etki alanını artırır. 2010 senesinde MoMA'da gerçekleştirdiği **The Artist is Present** adlı, yaklaşık üç ay boyunca, günde sekiz saat olmak üzere müze ziyaretçileriyle bir masa etrafında karşı karşıya kaldığı uzun süreli performansı, performans sanatının dünyaca bilinmesine büyük katkıda bulunmuş ve sanatçının kariyerinde bir milat teşkil etmiştir. Üç ay süren sergi, 850.000 kişi tarafından ziyaret edilmiştir.

Abramović'in geçtiğimiz senelerde temellerini attığı Marina Abramović Institute (MAI), uzun süreli performansla dair araştırma, geliştirme ve sunma misyonlarını üstlenmekte, Abramović'in sanatsal mirasını ve tecrübesini dünyanın farklı yerlerindeki kurum ve sanatçılarla işbirlikleri ve ortak çalışmalar vasıtasıyla paylaşmaya devam etmektedir.